

מנה בנתן

לע"נ הגאון ר' אברהם בן רבי
מיכאל סטפנסקי זצ"ל
הערות והנצחות טל' 0548449853 או מייל
MABADAF12@GMAIL.COM

גליון 68 פרשת תזריע מצורע תשפ"א

יומא ז-יג

שינוי הדף היומי בדוך קצרו

הזאה, אלא צ"ל שלכו"ע טומאה דחוויה היא ונחלקו שלר"מ טבילה בזמנה מצוה, ולר' יוסי אין מצוה לטבול בזמן ולכן אין צריך שכל ההזאות יהיו בג' וז', אך מצאנו שנחלקו כשהיה שם כתוב על בשרו שלרבנן לא ירחץ ולא יסוך ולא יעמוד במקום טינופת ואם הזדמנה לו טבילת מצוה כורך על ידו גמי וטובל, ולר' יוסי טובל כדרכו אך לא ישפשף, ולכאורה נחלקו אם טבילה בזמנה מצוה שלת"ק יכול לעכב אותה אך ר' יוסי סובר שטבילה בזמנה מצוה ולכן לא הטריחוהו לחפש גמי שלא לעכב את הטבילה, ויש לדחות שלכו"ע טבילה בזמנה מצוה ונחלקו שר"מ לומד הזאה מטבילה ולכן מזים כל ז', ור' יוסי סובר שלא מקישים הזאה לטבילה, ור' חנינא לא מקיש הזאה לטבילה ובכהן השורף עשו מעלה בעלמא שיזו אותו כל ז',

הברייתא שאומרת שאין חילוק בין פרישת כהן השורף לפרישת כה"ג קודם יו"כ **עמוד ב** אלא שכה"ג פרישותו לקדושה ואחיו הכהנים יכולים לגעת בו וכהן השורף פרישתו לטהרה ואין אחיו נוגעים בו, וזה לדעת ר' יוסי או ת"ק, שהרי לר' חנינא יש חילוק לענין הזאה כל ז'.

ר' יוסי בר חנינא מקשה שאמנם מזים ביום הא' שמא הוא יום ג' לטומאתו, וכן ביום הב' שמא הוא ג', וביום הג' שמא הוא ג' וכן ביום ה' שמא הוא יום ז' לטומאתו, וכן ביום ו' שמא הוא יום ז', וכן ביום ז' שמא הוא יום ז', אך ביום ה' אין צורך להזות שאין להסתפק בו לא ביום ג' ולא ביום ז', ויש לומר שבכל מקרה אין הזאה כל ז' כי הזאה היא שבות ואינה דוחה שבת, אלא מזים ז' ימים מלבד שבת וא"כ יש לומר שמזים כל ז' מלבד יום ד', ורבא אומר שכה"ג ביו"כ שזה תלוי בקביעות החודש תמיד מפרישים אותו בג' תשרי, אך כהן השורף שזה תלוי בב"ד א"כ תמיד יפרישוהו ביום רביעי ויום ה' שלו יחול בשבת.

ר' יהודה אומר שבתחילה לא קראו ללשכה לשכת פרהדרין אלא לשכת בלווטי דהיינו שרים, אלא שהיו נותנים ממון לכהונה גדולה והכהנים גדולים היו מתחלפים כמו הפקידים שמתחלפים כל י"ב חדש, לכן היא נקראה לשכת פרהדרין.

שנינו במסכת דמאי שחייבו את הנחתומין להפריש רק תרומת מעשר ולא תרומה גדולה

דף ט שתקנת דמאי היא שיוחנן כהן גדול שלח בכל גבול ישראל וראה שהפרישו רק תרומה גדולה, ומעשר ראשון ומעשר עני ממילא אי אפשר להוציא בספק כי המוציא מחבירו עליו הראיה, ומה שלא הפרישו מעשר בשני העלותה לירושלים כי הפרהדרין חבטו בהם כל י"ב חדש למכור בזול לכן לא הטריחום להפריש דמאי, ונקראו פרהדרין לשון מינוי.

ר' יוחנן דרש את הפסוק **יראת ה' תוסיף ימים** זה מקדש ראשון שעמד ת"י שנה ושמשו בו רק י"ח כהנים גדולים, **ושנות רשעים תקצרנה** נאמר על מקדש שני שעמד ת"כ שנה ושמשו בו יותר מג' מאות כהנים גדולים חוץ ממ' שנה ששימש שמעון הצדיק ופ' שנה ששימש יוחנן כה"ג וי' שנים ששימש ישמעאל בן פאבי וי"א שנים ששימש אלעזר בן חרסום, וא"כ יוצא שהשאר לא הוציאו שנתם.

ר' יוחנן בן תורתא אמר שמקדש שילה חרב בגלל שהיה שם גילוי עריות, שכתוב **ועלי זקן מאד ושמע את אשר יעשו בניו לכל ישראל ואת אשר ישכבון את הנשים הצובאות פתח אהל**

דף ז רב ששת מוכיח שטומאה דחוויה בציבור, ששנינו שאם הקריב מנחת העומר ונטמאת בידו אומר ומביאים אחרת תחתיה, ואם יש שם רק אחת אומרים לו שיהיה פיקח וישתוק, ומוכח שלכתחילה יש לדאוג שלא יבא בטומאה, ויש לדחות שכשיש שיריים לאכילה גם לר"נ עדיף שיעשה בטהרה, אך יש להוכיח ממה ששנינו שאם הקריב מנחת פרים אילים וכבשים ונטמאה בידו אומר ומביאים אחרת תחתיה, ואם יש רק אחת אומרים לו שישתוק, ולכאורה מדובר במנחה של חג ומשמע שמחזרים בטהרה וטומאה דחוויה היא, ור"נ יבאר שבמנחת פר מדובר בפר ע"ז שאף שהוא של ציבור כיון שלא קבוע לו זמן מחזרים לעשות בטהרה, ומנחת אילים מדובר באילו של אהרן שאף שזמנו קבוע בכ"ז הוא נקרא קרבן יחיד, ומנחת כבשים מדובר במנחת העומר שיש שיריים לאכילה, ואין להוכיח ממה ששנינו שדם שנטמא וזרקו בשוגג ריצה הציץ ובמזיד לא ריצה, ואם צריך ריצוי משמע שטומאה דחוויה היא ור"נ יבאר שמדובר בקרבן יחיד לכן צריך ריצוי, ואין להוכיח ממה ששנינו שהציץ מרצה על דם ובשר וחלב שנטמאו בין שוגג בין מזיד בין ביחיד בין בציבור, ואם טומאה הותרה בציבור לא צריך ריצוי בציבור, ור"נ יבאר שמדובר על יחיד, או אפילו בציבור בדבר שלא קבוע לו זמן, ואין להוכיח ממה ששנינו על הפסוק **ונשא אהרן את עוון הקדשים**, על מה מדובר שלא מדובר על עוון פיגול שהרי נאמר **לא ירצה** ובנוטר נאמר **לא יחשב**, **עמוד ב** אלא הציץ נושא עוון טומאה **שהותרה** בציבור, וקשה על רב ששת ורב ששת יבאר שנחלקו בזה תנאים, ששנינו שלר"ש ציץ מרצה גם כשאינו על מצחו ולר' יהודה מרצה רק כשהוא על מצחו, ואמר ר"ש שכה"ג ביו"כ יוכיח שמרצה אף שאינו על מצחו, ואמר ר' יהודה שכה"ג ביו"כ אינו ראייה שטומאה הותרה בציבור, וא"כ ר"ש שהוכיח מיו"כ סבר שטומאה דחוויה בציבור.

אבי אומר שאם נשבר הציץ לכו"ע אינו מרצה, ונחלקו כשהציץ תלוי ביתד שלר' יהודה לומדים **מעל מצח ונשא**, ולר"ש לומדים **מתמיד לרצון לפני ה'**, ואין לומר שתמיד הוא רק כשהוא על מצחו, שהרי אינו לובשו כשנכנס לבית הכסא או כשהוא רוצה לישן, אלא הוא מרצה גם כשאינו על מצחו, ור' יהודה למד מהפסוק **תמיד** שלא יסיח דעתו ממנו, כדברי רבה בר רב הונא שאמר שחייב אדם למשמש בתפילין כל שעה ק"ו מציץ שיש בו רק אזכרה אחת,

דף ח ואמרה התורה תמיד שלא יסיח דעתו ממנו, א"כ תפילין שיש בהם הרבה אזכרות אין להסיח דעתו מהם, ולר"ש שסובר שמרצה תמיד, מה שכתוב **על מצחו** הוא רק לקבוע לו מקום, ור' יהודה לומד קביעות מקום מהמילה **על מצחו**, ובאמת גם ר"ש לומד מזה, **ומעל מצחו** למד ר"ש שרק ציץ שראוי למצח מרצה ומה שלא ראוי למצח לא מרצה ואם נשבר אינו מרצה, ור' יהודה לומד את זה מהואו של מצחו ור"ש לא לומד מהואו.

לכאורה נחלקו בזה ר"מ ור' יוסי, ששנינו שלר"מ מזים על כה"ג ועל כהן השורף את הפרה כל ז' ולר' יוסי מזים רק בג' וז', ור' חנינא סגן הכהנים סובר שרק על כהן השורף הפרה מזים כל ז', ועל כה"ג מזים רק בג' וז', ולכאורה ר"מ סובר שטומאה דחוויה בציבור ולכן יש להשתדל להזות בכל הימים, ור' יוסי סובר שטומאה הותרה, אך יש להקשות שא"כ לא יצטרך כלל

מועד, ואמנם ר"ש בר נחמני אמר בשם ר' יוחנן שהאומר בני עלי חטאו הוא טועה **עמוד ב** אלא מתוך שהם השהו את קיני הנשים מעלה עליהם כאילו שכבסו, ובשילה היה גם ביזוי קדשים, שכתוב גם בטרם יקטירון את החלב ובא נער הכהן ואמר לאיש הזובח תנה בשר לצלות לכהן ולא יקח ממך בשר מבושל כי אם חי, ויאמר אליו האיש קטור יקטירון כיום החלב וקח לך כאשר תאוה נפשך ויאמר לא כי עתה תיתן ואם לא לקחתי בחזקה, ותהי חטאת הנערים גדולה מאד את פני ה' כי נאצו האנשים את מנחת ה'.

בית ראשון חרב בגלל שהיו בו ע"ז גילוי עריות ושפיכות דמים, בע"ז שכתוב כי קצר המצע מהשתרע, ואמר ר"ש בר נחמני שר' יונתן מבאר שקצר מצע זה מהשתרע עליו שני רעים והמסכה צרה כהתכנס, וכשר' יונתן הגיע לפסוק זה בכה ואמר שהקב"ה שכתוב בו כונס כנר מי הים כאילו נעשה לו המסכה צרה, גילוי עריות שכתוב ויאמר ה' יען כי גבהו בנות ציון ותלכנה נטויות גרון ומשקרות עינים הלוך וטפוף תלכנה וברגליהן תעכסנה, גבהו בנות ציון שהלכו גבוהה בצד נמוכה, נטויות גרון שהלכו בקומה זקופה, ומשקרות עינים שמלאו עיניהן כחול, הלוך וטפוף תלכנה שהלכו עקב בצד גודל, וברגליהן תעכסנה שהביאו מור ואפרסמון והניחו בנעליהן וכשהגיעו לבחורים בעטו והתזו עליהם והכניסו בהם יצר הרע כנחש, שפיכות דמים שכתוב וגם דם נקי שפך מנשה הרבה מאד עד אשר מילא את ירושלים פה לפה.

מקדש שני אף שעסקו בתורה ומצוות וגמילות חסד, בכ"ז הוא חרב מפני שנאת חינום שהיא שקולה כג' עבירות.

כתוב במקדש ראשון ראשיה בשוחד ישפוטו וכהניה בכסף יקסומו ועל ה' ישענו לאמר הלא ה' בקרבנו לא תבוא עלינו רעה והקב"ה הביא עליהם ג' גזירות כנגד ג' עבירות, ציון שדה תחרש, ירושלים עיין תהיה, והר הבית לבמות יער, אמנם גם במקדש ראשון היה שנאת חנם שכתוב מגורי אל חרב היו את עמי לכן ספוק אל ירך וביאר ר' אליעזר שזה נאמר על אנשים שאכלו ושתו זה עם זה ודקרו זה את זה בחרבות שבלשונם, אך יש לומר שזה היה דוקא בנשיאי ישראל שכתוב זעק והילל בן אדם כי היא היתה בעמי, ואף שכתוב בן אדם, אך כתוב היא ללמד שזה היה רק בנשיאי ישראל.

ר' יוחנן ור"א אמרו שהראשונים שכתוב עוונם בפירוש התגלה הקץ שלהם, אך האחרונים שחטאו בסתר לא התגלה הקץ, ור' יוחנן אמר שטובה הצפורן של הראשונים מהכרס של האחרונים, ור"ל אומר שהאחרונים עדיפים שלמרות שמשועבדים למלכות בכ"ז עוסקים בתורה, אמר לו ר' יוחנן שהבירה תוכיח שחזרה לראשונים ולא לאחרונים, וכן שאלו את ר' אליעזר אם ראשונים עדיפים או האחרונים, ואמר תנו עינכם בבירה או שאמר להם עידכם בירה.

ר"ל שחה בירדן ורבה בר בר חנה נתן לו יד, אמר לו ר"ל שהקב"ה שונא את בני בבל שכתוב אם חומה היא נבנה עליה טירת כסף, ואם דלת היא נצור עליה לוח ארז, ואם כולם היו עולים בימי עזרא היו נמשלם ככסף שלא שולט בו רקב, אך כיון שעלו מעט כדלתות נמשלים כארז ששולט בו רקב, ועולא מפרש ארז ססמגור ומבאר ר' אבא בת קול, ששנינו שאחר שמתו נביאים האחרונים נסתלקה רוח הקדש מישראל אך עדיין משתמשים בבת קול,

לכאורה לא יתכן שר"ל דיבר עם רבה בר בר חנה, שהרי אפילו עם ר"א שהיה הגדול של ארץ ישראל ר"ל לא דיבר, שמי שדיבר עם ר"ל בשוק סמכו עליו לתת לו עסק ללא עדים, ורב פפא אומר שיש להחליף אדם מהם, או ר"ל וזעירי או רבה ור"א

וכשרבה הגיע לר' יוחנן אמר לו שגם אם היו עולים כולם בימי עזרא לא היתה שורה שכינה שכתוב יפת אלוקים ליפת וישכן באהלי שם

דף י שאף שבני יפת בנו את בית שני אך השכינה שורה רק במה שבנו בני שם, והפרסיים הם מבני יפת, שכתוב בני יפת גמר ומגוג ומדי ויון ותובל משך ותירס, גומר זה גרממיא, מגוג זה קנדיא, מדי זו מקדוניה, יוון כפשוטו, תובל זה בית אונייקי, משך זה מוסיא, תירס לדעה אחת זה בית תורייקי, ולדעה אחת זו פרס, ורב יוסף שנה שתירס זו פרס, סבתא רעמה וסבתכא שנה רב יוסף שזה סקיסטן פנימית וחיצונית, ובין אחת לאחת ק' פרסאות והקף החיצונה אלף פרסאות.

נאמר על נמרוד ותהי ראשית ממלכתו בבל וארך וכלנה, ארך הוא מקום ששמו אוריות, אכד זה מקום ששמו בשכר, כלנה זה נופר נינפי, ומשם יצא אשור לרב יוסף זה המקום שנקרא סילק, ויבן את נינוה ואת רחובות עיר זה פרת של מישן, ואת כלח זה פרת של בורסיף, ואת רסן היא אקטיספון, היא העיר הגדולה, ויש להסתפק אם רסן היא העיר הגדולה או נינוה, ויש להוכיח מהפסוק ונינוה היתה עיר גדולה לאלוקים מהלך שלשת ימים א"כ נינוה היתה העיר הגדולה.

נאמר על העיר חברון ושם אחימן ששי ותלמי ילידי הענק, אחימן נקרא על שם שהוא המיומן שבאחים, ששי שמשחית את הארץ בפסיעותיו, תלמי שעושה את הארץ תלמים תלמים, ועוד פירוש שאחימן בנה את העיר ענת, ששי בנה את אלוש, תלמי בנה את תלבוש, ילידי הענק שעושים החמה בקומתם כענק לצוארם.

רבי אומר שרומי עתידה ליפול ביד פרס שכתוב שמעו דבר ה' אשר יעץ על אדום ומחשבותיו אשר חשב על יושבי תימן אם לא יסחבום צעירי הצאן

עליהם נויהם, ורבה בר עולא מקשה מנין שצעירי הצאן זה פרס שכתוב האיל אשר ראית בעל הקרנים הוא מלכי מדי ופרס, וניתן לומר שזה יון שכתוב והצפיר והשעיר מלך יון, וכשעלה רב חביבא בן סומרקי לא"י אמר קושיא זו לפני תלמיד אחד אמר לו אותו תלמיד שמי שאינו יודע לפרש פסוקים מקשה קושיות, וצעירי הצאן הכוונה לקטן שבאחיו והיינו פרס שהוא תירס הקטן בבני יפת.

רבה בר בר חנה אמר בשם ר' יוחנן בשם ר' יהודה שרומי תיפול ביד פרס שאם מקדש ראשון שבני שם בנאוהו והחריבוהו הכשדים והם נפלו ביד פרס, א"כ מקדש שני שנבנה ביד פרסיים והחריבוהו הרומיים ק"ו שיפלו ביד פרס, ורב אמר להפך שפרס יפלו ביד רומי ושאלוהו רב כהנא ורב אסי איך יתכן שיפלו בוני בית שני ביד הסותרים, אמר רב שזה גזירת מלך, ויש אומרים שרב אמר להם שגם פרס סתרו בתי כנסיות, וכן כתוב כבריייתא שפרס תיפול ביד רומי שהם סתרו בתי כנסיות, ועוד שזה גזירת מלך שיפלו הבונים ביד הסותרים, כמו שאמר רב יהודה בשם רב שאין בן דוד בא עד שתפשוט מלכות רומי בכל העולם ט' חדשים, שכתוב לכן יתנם עד עת יולדה ילדה ויתר אחיו ישובון על בני ישראל.

לכל הלשכות במקדש לא היתה מזוזה מלבד לשכת פרהדרין שיש בה בית דירה לכה"ג, ור' יהודה שאל שהיה כמה לשכות שהיו בית דירה ובכ"ז לא היה להם מזוזה, אלא שיש גזירה שיהיה מזוזה בלשכת פרהדרין, וביאר רבא שטעמו הוא שבית שאין בו דירה בימות החמה ובימות הגשמים אינו בית להתחייב במזוזה, ואביי מקשה שיש פסוק והכתי בית הקיץ על בית החורף, ויש לומר שזה נקרא בית קיץ או בית חורף אך לא בית סתם, ואביי מקשה ששנינו שסוכת החג בחג לר' יהודה חייב

במזווה ולחכמים פטור, והברייתא מוסיפה שלר' יהודה חייב בעירוב ובמזווה ובמעשר, ואין לומר שזה רק מדרבנן שדוקא בעירוב ומזווה ניתן לומר שחייב מדרבנן, אך לא מחייבים מעשר מדרבנן עמוד ב כדי שלא יבואו להפריש מחיוב על פטור או מפטור על החיוב, ואביי סובר שבז' הימים שכה"ג נמצא שם לכו"ע הלשכה חייבת במזווה, ונחלקו בשאר השנה שלרבנן מחייבים כמו בז' ולר' יהודה לא מחייבים, ורבא דוחה שכתוב להדיא סוכת החג בחג, ורבא מבאר שבשאר השנה לכו"ע פטורה ונחלקו בז' הימים ובסוכה טעמו של ר' יהודה שיש לה דין דירת קבע, ולרבנן סוכה היא דירת עראי ופטורה, ובלשכה סוברים רבנן שדירה שהוא דר שם בעל כרחו נקראת דירה, ולר' יהודה אינה דירה אלא תיקנו לה מזווה כדי שלא יאמרו שכה"ג חבוש בבית האסורים,

דף יא הברייתא אומרת שכל השערים במקדש לא היו להם מזווה מלבד שער ניקנור שיש לפניו ממנו לשכת פרהדרין ולכאורה זה רק לרבנן שהרי לר' יהודה לשכת פרהדרין עצמה חייבת מטעם גזרה ואין לגזור גזירה לגזירה, וניתן לומר שגם לר' יהודה זה נקרא גזירה אחת.

שנו בברייתא שמהפסוק **ובשעריך** לומדים ששערי בתים חצירות מדינות ועיירות חייבים במזווה, ואביי אמר לרב ספרא שלפ"ז מדוע לא עושים מזוזות בשערי מחוזה, ואמר לו שהשערים הללו הם רק חיצוק לבנין שבנוי עליהם, ואף שיש שם דירה לשומר בית האסורים ושנינו לענין ביכנ"ס שאם יש דירה שם לשמש חייב במזווה, ואמר אביי שיש בזה סכנה אם יניחו שם מזווה שכיון שצריך לבדוק מזווה פעמים בשבע שנים ומזווה של רבים פעמיים ביוכל, ואמר ר' יהודה שהיה מעשה בממונה שבדק מזוזות בשער העליון של ציפורי ומצאו שוטר אחד ולקח ממנו אלף זוז, ואף שאמר ר"א ששלוחי מצוה אינם ניזוקים אך כשמצוי ההזק כן ניזוקים, כמו שאמר שמואל להקב"ה **איך אלך ושמע שאול והרגני**, ואמר לו ה' **עגלת בקר תקח בידך ואמרת לזבוח לה' באתי**,

רב כהנא אמר שבית התבן ובית הבקר ובית העצים והאוצרות פטורים ממזווה כיוון שהנשים נאותות והיינו שרוחצות שם, ואמר לו רב יהודה שלדבריך בסתמא חייב במזווה, וישנה ברייתא שרפת בקר פטורה ממזווה, וצריך לומר שנאותות זה אפילו שהן רק מתקשטות שם בכ"ז פטור ממזווה, ורב כהנא הקשה ממה ששנינו שרפת בקר פטור וכשהנשים מתקשטות שם חייב, וא"כ צריך לומר שבמתקשטות זה מחלוקת תנאים אם חייב במזווה, וא"כ גם לרב כהנא בסתמא זה מחלוקת תנאים, והברייתא שלומדת מבייתך המיוחד לך פרט לבית התבן בית הבקר בית העצים ובית האוצרות שפטורים ויש מחייבים, ובית הכסא בית הבורסקי והמרחץ ובית הטבילה ושהנשים נאותות בהם פטור ממזווה, רב כהנא יבאר שבית הבקר ובית התבן פטורים בסתמא, ויש שמחייבים בסתם, אך בית הכסא ובורסקי ומרחץ ושהנשים נאותות דהיינו רוחצות פטור ממזווה, ונוסף דין במרחץ שהוא של רבים, ושל נשים הוא של יחיד, שהיינו אומרים שדוקא של רבים יש זוהמא רבה שם לכן פטור ממזווה, אך של יחיד יתחייב במזווה, ורב יהודה יבאר שבית התבן ובית הבקר פטורים ואפילו במתקשטות, ויש מחייבים במתקשטות, ובסתם פטור לכו"ע, ובית הכסא והבורסקי והמרחץ ובית הטבילה אף שהנשים מתקשטות שם פטורים ממזווה, אך ישנה ברייתא שמבשעריך לומדים ששערי ערים ומדינות ורפת ולולין ומתבן ואוצרות יין ושמן חייבים במזווה **עמוד ב** ואין לרבות בית שער אכסדרה ומרפסת, שכתוב בית שהוא מיוחד לדירה ואלו לא מיוחדים לדירה, ואין לרבות בית הכסא והבורסקי

והמרחץ שכתוב בית, שהוא עשוי לכבוד ואלו אינם עשויים לכבוד, ואין לרבות הר הבית הלשכות והעזרות, שכתוב בית, שהוא חול ואלו קודש, ומוכת בברייתא הזו שרפת סתמא חייבת.

רב שמואל בר יהודה מנה לפני רבא ו' שערים שפטורים ממזווה: בית התבן, ובית הבקר, בית העצים, ובית האוצרות, ושער המדי, ושער שאינו מקורה, ושער שאינו גבוה י', ואף שהוא מנה ז' יש לומר שבשער המדי זה מחלוקת תנאים שר"מ מחייב שער עם כיפה במזווה, ולחכמים פטור ואם יש ברגלה י' חייבת, ואומר אביי שלכו"ע אם גבוהה י' ואין ג' ברגלה פטורה או כשיש ברגלה ג' אך אינה גבוהה י' פטורה, ונחלקו כשגבוהה י' ויש ג' ברגלה אך אין ד' ברחבה אך ניתן להשלים ע"י חקיקה, שלר"מ חוקקים להשלים ולרבנן אין חוקקים להשלים.

שנו בברייתא שבית הכנסת ובית האשה ובית השותפים חייבים במזווה, והחידוש הוא שלא ממעטים מבייתך ולא ביתה או ולא בתיכם, ואין למעט אותם שהרי כתוב **למען ירכו ימיכם וימי בניכם**, וכי אשה או שותפים אינם צריכים חיים, ומבייתך לומדים שחייבים דרך ביאתך והיינו דרך ימין שאדם עוקר רגל ימינו בהליכתו.

שנו בברייתא שבית הכנסת ובית האשה והשותפין מטמאים בנגעים, והחידוש הוא שלא נדרוש **ובא אשר לו הבית** לו ולא לה ולהם, ובכ"ז התרבו כולם מהפסוק **בבית ארץ אחוזתכם** ומלו לומדים שנגעים באים על מי שמיחד ביתו לעצמו ואינו רוצה להשאיל כליו ומסתירם ואומר שאין לו וכשמגיע הנגע הוא מוציא את כל כליו אך המשאיל כליו לאחרים לא בא עליו נגע, אך ישנה ברייתא שביהכנ"ס וביהמ"ד אינם מטמאים בנגעים, שכתוב **ובא אשר לו הבית** שביתו מיוחד לו ואלו אינם מיוחדים, ויש לומר שנחלקו בזה ר"מ ורבנן לענין בית הכנסת שאין בו דירה לחזן שלר"מ חייב במזווה ולרבנן פטור, עוד י"ל שהברייתא שאומרת שיש טומאת נגע בבית כנסת מדברת כשיש בית דירה שם לשמש,

דף יב עוד י"ל שיש לחלק בין בית כנסת של כרכים שאינו מיוחד לאנשים לשל כפרים שמיוחד רק להם, וישנה ברייתא שממעטים את ירושלים מטומאת נגעים כי אינה נקראת אחוזתכם, ור' יהודה אמר שהוא שמע שרק מקום מקדש אינו מטמא, ומשמע ששאר בתי כנסיות של ירושלים מטמאים אף שהם של כרכים, ויש לגרוס בדברי ר' יהודה שרק מקום מקודש אינו מטמא ובתי כנסיות בכלל, ונחלקו אם ירושלים התחלקה לשבטים, שלת"ק לא התחלקה לשבטים, ולר' יהודה התחלקה, שכתוב שבחלקו של יהודה היו הר הבית הלשכות והעזרות, אך האולם ההיכל וקדש הקדשים היו בחלק בנימין, ורצועה יצאה מחלקו של יהודה ובה נבנה המזבח והיה בנימין מצטער עליה לבלעה שכתוב חופף עליו כל היום ולכן זכה בנימין להיות אכסנייה לשכינה שכתוב **ובין כתפיו שכן**, ולתנא הזה התחלקה ירושלים לשבטים, ויש ברייתא שלא משכירים בתים בירושלים שאינה שלהם, ור"א בר צדוק אמר שלא משכירים גם מיטות ולכן בעלי האכסניות היו נוטלים עורות קדשים בכוח, והברייתא הזו סוברת שלא התחלקה ירושלים לשבטים, ואביי הוכיח מהברייתא הזו שדרך הוא להשאיר קנקן חרס ועורות לאכסנייה שלו.

הברייתא לומדת מלאחוזו שאם כבשו ולא חלקו, או שחלקו אך לא לשבטים, או שחילקו לשבטים אך לא לבתי אבות, ואפילו חילקו לבתי אבות, אך אין כל אחד מכיר את שלו, אין מטמא בנגעים שכתוב **אשר לו** שדוקא מי שמיחד ביתו לו ואלו אינם מיוחדים, ולפ"ז גם של כפרים אינו מטמא, ולכן צריך לתרץ

לעיל את הברייתות שזה מחלוקת ר"מ ורבנן או שאין בהם בית דירה.

אם אירע פסול בכהן קודם הקרבת התמיד, מי שממלא את מקומו מתחנך בתמיד, ואם נפסל אחר התמיד, אומר רב אדא בר אהבה שהוא מתחנך באבנט, אך זה דוקא למ"ד שאבנט של כהן הדיוט בשאר השנה של כלאים א"כ הכהן הזה מתחנך ביו"כ באבנט של בוך, אך אם נאמר שתמיד אבנט של הדיוט הוא של בוך א"כ אין במה לחנך אותו, ואביי אומר שהוא לובש ח' בגדים ומהפך בצינורא, שרב הונא אמר שהיפוך בצינורא הוא עבודה שזר חייב עליה מיתה, **עמוד ב** ורב פפא אומר שעבודתו מחנכתו כמו ששנינו שכל הכלים שעשה משה קדושים במשיחה ואח"כ קדושים בעבודתם,

רב דימי אמר שנחלקו רבי ור"א בר"ש אם אבנטו של כהן הדיוט הוא של בוך או שהוא כלאים, ויש להוכיח שרבי סובר שהוא כלאים ששנינו שרבי אומר שההבדל בין כה"ג לכהן הדיוט הוא באבנט, ולר"א בר"ש גם לא באבנט, ואם מדובר כל השנה הרי יש הרבה הבדלים בין כה"ג לכהן הדיוט, אלא מדובר ביו"כ וא"כ לרבי אבנט של כהן הדיוט הוא כלאים, ויש לדחות שמדובר כל השנה, והחילוק הוא בבגדים שהם שוים, ורבינן אמר שלכו"ע אבנט כה"ג ביו"כ הוא מבוץ, וכל השנה של כלאים, ונחלקו בשל כהן הדיוט כל השנה שלרבי הוא עשוי כלאים, ולר"א בר"ש הוא עשוי מבוץ, ור"נ בר יצחק הוכיח מתרומת הדשן שלר' יהודה לומדים **מילבש** לרבות מצנפת ואבנט, ור' דוסא לומד מזה שבגדי כה"ג ביו"כ כשרים לכהן הדיוט, ורבי דוחה שאבנטו של כה"ג ביו"כ אינו כאבנטו של כהן הדיוט, ועוד שמה שהשתמש בו אדם בקדושה חמורה, לא ישתמש בו אדם בקדושה קלה יותר, ו**מילבש** לומדים לרבות שחקים, ור' דוסא לשיטתו ששנינו שנחלקו בפסוק **והניחם שם** שלת"ק יגנוז ולר' דוסא שלא ישתמש בהם יו"כ אחר אך כהן אחר יכול ללבשם.

שנו בברייתא שלר"מ אם אירע פסול בכהן ומינו אחר בראשון חוזר לעבודתו, והשני נשאר במצוות כה"ג, ולר' יוסי השני אינו עובד לא ככה"ג ולא ככהן הדיוט, ור' יוסי הביא מעשה שיוסף בן אלם היה כה"ג והוא נפסל ומינו אחר ואמרו שיכול לחזור והשני לא יעבוד ככה"ג כדי שלא יהיה איבה ולא יעבוד גם ככהן הדיוט כי מעלים בקודש ואין מורידין.

דף יג ר' יוחנן פסק כר' יוסי וגם הוא מודה שאם עבד ככה"ג עבודתו כשירה ורב גם פסק כר' יוסי, ואם מת הראשון השני ימלא מקומו ולא אומרים שהוא כצרה מחיים.

אף שרבנן מודים שממנים ממלא מקום שטומאה מצויה אך לא חששו שאשתו תמות שזה פחות מצוי, וחכמים טענו שאין לדבר סוף וזה טענה טובה, ור' יהודה סובר שחששו למיתה של אחת אך לא שתמות גם השניה, ורבנן אומרים שאם חוששים למיתה של אחת חוששים גם ליותר, ומה שרבנן אמרו שממנים ממלא מקום א"כ גם יש טענה שנמנה יותר מאחד, ויש לומר שכה"ג נזהר בזריזותו, אך קשה שא"כ לא נצטרך למנות מחליף, ויש לומר שזה גורם לו יותר להזדרז להזהר,

לכאורה אם מתקנים לו אשה נוספת אין זה מועיל כל עוד לא נשאה, ויש לומר שמקדש אותה, אך זה לא מספיק שתקרא ביתו, ואם נאמר שיכנוס אותה א"כ יש כאן ב' בתים והתורה אמרה **ביתו** ולא שנים, ואם נאמר שיגרשנה א"כ ישאר בלי בית אם תמות, ויש לומר שיגרשנה על תנאי אם תמות, אך קשה שאם היא לא מתה זה ב' בתים, וצ"ל שאומר הרי זה גיטך אם לא תמותי, שאם לא מתה מגרש אותה, ואם השניה מתה יש את הראשונה, אך קשה שאם היא לא מתה והגט שלה חל ומתה

הראשונה ישאר בלי בית, ואין לומר שיתנה הרי זה גט על מנת שתמות אחת מכם, שאם מתה אחת יש את האחרת, שא"כ אם אף אחת לא מתה יש כאן ב' בתים, ועוד שלרבא בצורה הזו לא יחול הגט כמו האומר הרי זה גיטך על מנת שלא תשתי יין כל ימי חיי וחייך, אין זה כריתות, ואם אומר כל ימי חיי פלוני זה חל, אלא יש לומר שאומר לה הרי זה גיטך אם לא מתה חברתך שאם לא מתה מתגרשת ואם השניה מתה יש אותה, אך לפ"ז אם תמות השניה בחצי העבודה יוצא שלמפרע **עמוד ב** הגט אינו גט וא"כ היה זמן בעבודה שיש לו ב' בתים, אלא יש לומר שאומר לה הרי זה גיטך אם חברתך תמות, אך לפ"ז אם היא מתה חל הגט והוא היה בלי בית, וצ"ל שמגרש את שתיהן, לאחת אומר על מנת שלא תמות חברתך, ולאחת אומר הרי זה גט בתנאי שלא תלכי לבית הכנסת, אך קשה שאם לא מתה השניה והיא לא נכנסה לבית הכנסת חלו ב' הגיטים והוא בלי בית, וצ"ל שלאחת הוא אומר זה גיטך אם לא תמות חברתך ולאחת הוא אומר הרי זה גיטך אם אכנס אני לבית הכנסת שאם מתה אחת יש נוספת, ואם נאמר שאחת מתה בחצי העבודה אם רואה שאחת הולכת למות, נכנס מיד לבית הכנסת וממילא הגט של השניה חל למפרע.

ר' עזירא שואל שלפ"ז ב' יבמות מבית אחד לא יתיבמו שהתורה אמרה בית אחד ויש לומר שהמילה יבמתו מרבה, ורבינא הקשה שא"כ ארוסה לא תתיבם שהיא לא בית, ויש לומר שלומדים מהמלה **חוצה** לרבות ארוסה.

כה"ג מקריב אונן אך אינו אוכל, ולר' יהודה כל היום, ורבא מבאר שמצוה להביאו מביתו כל היום, ואביי שואל שר' יהודה עצמו אומר שאם כהן מקריב ושמע שמת לו מת מניח עבודתו ויוצא, ולר' יוסי גומר, וא"כ ודאי שאין לומר שלר' יהודה יביאו את הכה"ג מביתו,